

El Govern sudanès ha donat un nou pas per allunyar la comunitat internacional de la guerra del Darfur, que ha causat en poc més de tres anys més de 200.000 morts. La setmana passada, el president Omar Bashir, pressionat pels militars, va ordenar l'expulsió del representant de les Nacions Unides. Enmig de tot el conflicte, hi pesen també els interessos comercials de la Xina al Sudan.

Lenviat de les Nacions Unides al Sudan, Jan Pronk, un diplomàtic holandès de parlar franc, va escriure dies enrere en el seu bloc que l'exèrcit sudanès havia perdut dues batalles amb els insurgents. Aquesta falta de tacte de Pronk, una qualitat coneguda des de la seva etapa com a ministre de Medi Ambient, tan sols va ser un pretext per expulsar del Sudan un diplomàtic incòmode, i de passada donar un avís al secretari general, Kofi Annan, i a la comunitat internacional que el Govern no acceptarà la presència dels cascos blaus al Darfur ni que les Nacions Unides dictin la política. Al Darfur, una regió desèrtica a l'est del país, s'enfronten dos moviments de tipus ètnic contra les tropes governamentals, que reben el suport dels *janjawid*, unes milícies àrabs temudes per la seva violència.

L'expulsió va ser denunciada immediatament per la Comissió Europea i la cap de la diplomàcia dels Estats Units, Condoleezza Rice. "És una mala notícia", va declarar Rice. El Govern dels Estats Units està més preocupat per la guerra de l'Iraq i els programes nuclears de l'Iran i Corea del Nord que no pas pel Darfur. Malgrat les pressions d'organitzacions de drets humans, el govern de George Bush s'ha limitat a qualificar l'actuació dels militars sudanesos i els *janjawid* de "genocidi" i d'intentar que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides adopti sancions contra el règim presidit per Bashir. En el Consell de Seguretat, els Estats Units no ha tingut gaire èxit per la fermesa de la Xina, que manté estretes relacions amb el règim sudanès. Les raons del flirteig entre la Xina i el Sudan no són estratègiques sinó comercials: les empreses xineses fan bons negocis, de fet, de les quinze empreses més importants al país africà, tretze són xineses. A més,

El Sudan allunya les Nacions Unides del Darfur

la meitat del petroli sudanès és exportat a la Xina, que cerca a l'Àfrica, desesperadament, noves fonts per les necessitats de la seva economia en expansió.

Intervenció xinesa. El Govern xinès no solament va impedir en el Consell de Seguretat que s'adoptés, fa dos anys, una resolució de condemna del règim sudanès, sinó que també li ven armes. Les relacions militars entre els dos països va ser denunciada el juny per Amnistia Internacional (AI). L'obstinació de Bashir també irrita els dirigents africans, que segueixen amb preocupació un conflicte que amenaça de

desestabilitzar la regió, sobretot el Txad i la República Centreafricana, i provoca una greu crisi humana. Cansat de la fermesa del règim, el president nigerià, Olusegun Obasanjo, va advertir, fa un parell de setmanes, que s'estava a punt de produir un "genocidi". La paraula molesta el Govern sudanès, que nega que els seus soldats violin els drets humans i assegura que fa el possible per negociar amb els rebels. Bashir posa com a exemple de la capacitat de diàleg un acord de pau que va signar el passat maig amb el Moviment d'Alliberament del Sudan (MAS) dirigit per Minni Minnawi, que pertany a

Nova ofensiva dels rebels al Txad

La Unió de les Forces per la Democràcia i el Desenvolupament (UFDD), que agrupa els moviments armats contraris al president txadià, Idriss Déby Itno, han desencadenat una ofensiva a l'est del país, en la zona fronterera amb el Sudan. En la primera acció important des de l'intent de prendre el poder, el 13 d'abril, quan van arribar fins a la mateixa capital, Djamena, els rebels han ocupat per unes hores les petites localitats de Goz Beïda i Am Timan.

La UFDD, nascuda fa una setmana de la integració del Front Unit pel Canvi (FUC) i el Consell Democràtic Revolucionari (CDR), és dirigida pel general

Mahamat Nouri, ministre de Defensa de 2001 i 2003 que es va unir als rebels el maig passat, després de la reelecció del president Déby. En la guerrilla també participen els germans Tom i Timane Erdimi, parents del president, un signe que el descontentament amb el règim arriba fins a l'entorn familiar.

En tot moment, i malgrat que al capdavant de la guerrilla es trobin antics col·laboradors, com el general Nouri, Déby ha intentat deslegitimar els moviments armats, als quals acusa de ser un instrument del Govern del Sudan. Unes acusacions que neguen tant el president Omar Bashir com els dirigents guerri-

L'enviat de les Nacions Unides al Sudan, l'holandès Jan Pronk.

l'ètnia zaghawa. Una facció del MAS, encapçalada per Abdelwahid Mohamed Nur, i el Moviment per la Justícia i Igualtat (MJI), dirigit per Khalil Ibrahim, es van negar a pactar tot exigint compensacions econòmiques pels

llers. Bashir assegura, en canvi, que el Govern del Txad sí que està darrere dels moviments que actuen a la regió del Darfur.

En el conflicte amb el Sudan i els rebels, Déby rep el suport del Govern francès, que manté desplegats 1.000 soldats al país africà. Els francesos ja van ser determinants per aturar l'ofensiva insurgent de l'abril passat, en la qual van utilitzar l'aviació i van donar suport logístic als militars governamentals. La diplomàcia francesa prefereix Déby, amb qui manté bones relacions, que no pas uns rebels, massa propers al règim sudanès i que podrien adoptar, en arribar al poder, mesures en contra de la seva presència.

danyos causats per la guerra i més representació política en les institucions sudaneses. La facció del MAS que continua els combats és integrada en bona part per l'ètnia fur.

El president de Nigèria critica el règim sudanès perquè està atrapat en el conflicte. Al Darfur patrullen els membres d'una missió de la Unió Africana (UA), integrada per 7.200 soldats, dels quals 2.300 són nigerians, i la resta rwandesos, gambians, sud-africans i senegalesos. Mancada de recursos i de capacitat logística per mantenir la missió, la Unió Africana intenta convèncer Bashir, sense gaire èxit, de la necessitat de substituir les forces africanes per les de l'ONU. Malgrat la falta de diners, la Unió Africana va decidir el setembre ampliar la missió a 11.000 soldats, a l'espera de substituir-los pels cascos blaus. Una proposta que el president sudanès qualifica d'inacceptable, perquè ho considera una recolonització del país. Amb arguments patriòtics, Bashir es guanya els militars, que cada vegada tenen més pes en el Govern, i de pas una població que desconfia de les po-

tències occidentals des de l'època colonial anglesa. Per això, no és estrany que al diplomàtic expulsat se'l conegués en el si del Govern i de la premsa oficial com el "governador general", en al·lusió al càrrec de l'etapa colonial anglesa.

L'expulsió del diplomàtic allunya, doncs, el desplegament de la missió de les Nacions Unides, decidida pel Consell de Seguretat a l'agost. La resolució estableix l'enviament de 17.000 soldats i 3.000 policies al Darfur, en substitució de les forces africanes. Tanmateix, alguns soldats africans podrien ser incorporats en la nova missió. Mentrestant, la força de la Unió Africana es veu incapaç d'eradicar les violacions dels drets humans, comeses tant pels *janjawid*, com per l'exèrcit i fins pels moviments rebels. Una violència contra la població civil, la víctima principal de les guerres modernes, que ha estat denunciada per les organitzacions humanitàries que treballen a la regió.

Antoni Castel